

Неля КАЛУШКА,
вч.-методист з музичного мистецтва
Тернопільської ЗОШ I-III ступенів №28,
стейкхолдер освітньо-професійної програми
014.13 середня освіта (Музичне мистецтво) ОР «Бакалавр»
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка)

**ВИРОБНИЧО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ ТНПУ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА:
ОСОБЛИВОСТІ СПІВПРАЦІ НА БАЗІ ЗОШ № 28 м. ТЕРНОПІЛЬ**

У публікації представлено основні положення та особливості проведення виробничої педагогічної практики здобувачів першого рівня вищої освіти (бакалаврат) факультету мистецтв ТНПУ імені Володимира Гнатюка у загальноосвітніх закладах. Також описано завдання, які стоять перед студентами, та можливість проведення різного роду перформансів, у яких учасники учбового колективу змогли б проявити найкращі сторони свого таланту у різних видах діяльності, як на уроці так і у позанавчальний час.

Ключові слова: *виробнича педагогічна практика, учбовий колектив, мистецько-виховна діяльність, професійно-педагогічні якості.*

Виробничо-педагогічна практика студентів факультету мистецтв у загальноосвітніх закладах займає одне із чільних місць в освітній програмі здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на мистецькому факультеті за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), Галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, у ЗВО.

Вона є тим узагальнювальним джерелом, з якого студент-практикант повинен черпати свої знання, отримані із усіх (об'єднаних предметів з фаху) в процесі навчання. Теорія музики і сольфеджіо, гармонія і поліфонія, історія зарубіжної, української, сучасної музики і історія мистецтв, хорознавство і хоровий клас, педагогіка, психологія і методика музичного виховання, музична педагогіка, аналіз музичних форм, музично-педагогічні технології – всі ці

предмети на фінальному етапі повинні бути спрямовані на підготовку ерудованого майбутнього фахівця для сучасної загальноосвітньої НУШ [1].

Педпрактика студентів є основною ланкою, яка з'єднує факультет і загальноосвітню школу, навчально-виховний заклад. Вона чітко визначає основні завдання, які стоять перед студентами-практикантами: дати загальне уявлення про систему навчання і виховання дітей у загальноосвітній школі; знайомить з різними системами музичного виховання та різноманітними видами діяльності шкільного вчителя музичного мистецтва, відповідно до викликів освітньої концепції сучасної мистецько-педагогічної школи.

Завдання курсу «Навчально-педагогічна практика»:

- виховати у студентів любов до професії вчителя музичного мистецтва загальноосвітньої школи, стимулювати потяг до вивчення дисциплін фахово-педагогічного циклу, удосконалення своїх педагогічних і музичних здібностей;

- дати студентам загальне уявлення про систему навчання і виховання дітей в загальноосвітній школі, познайомити з різними системами музичного виховання, та різноманітними видами діяльності шкільного вчителя музичного мистецтва, відповідно до концепції національної школи;

- поглибити і закріпити знання, отримані студентами при вивченні дисциплін психолого-педагогічного циклу, методики музичного виховання, спеціальних музичних предметів, і навчити застосовувати їх на практиці з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів;

- навчити студентів виконувати функції організаторів, класних керівників, керівників гуртків художньої самодіяльності (хорів, оркестрів, вокальних ансамблів), творчо підходити до вирішення завдань виховання школярів, формування їх естетичних смаків і поглядів, розвитку інтересів і любові до музики;

- навчити студентів самостійно планувати навчально-виховну роботу в загальноосвітній школі;

- прищеплювати студентам навички уважного і бережливого ставлення до здоров'я дітей з урахуванням принципів охорони дитячого голосу;

– розвивати у студентів навички науково-дослідницької і науково-методичної роботи, вести спостереження і грамотно аналізувати урок музичного мистецтва [3, с. 77–78].

За час практики студенти виконують такі види робіт:

– продовжують знайомитися із загальноосвітнім закладом (бесіди із адміністрацією, вчителями-класоводами, вчителями з окремих предметів музично-естетичного спрямування, методистами, вихователями); продовжують вивчати матеріально-технічну базу школи, зокрема, кабінетів музичного мистецтва та спеціалізованих класів (наприклад, образотворчого мистецтва, комп'ютерного тощо), аналізують план роботи школи, класоводів та керівників мистецьких колективів, вчителів з окремих навчальних предметів; на основі цього аналізу самостійно складають свій план роботи;

– вивчають класний колектив із використанням сучасних експериментальних методик та інноваційних підходів, складають його психолого-педагогічну характеристику;

– проводять позакласну мистецько-виховну, навчально-пізнавальну роботу (загальнорозвивального спрямування, з окремих предметів, за інтересами) із урахуванням сучасних досягнень спеціальних та психологічних наук, забезпечуючи при цьому виховний характер навчання, розвиток пізнавальної активності і творчих здібностей учнів, міцне і глибоке засвоєння й застосування знань на практиці, відвідують і аналізують уроки та позакласні форми роботи керівників музично-виховних колективів, інших студентів, аналізують навчальні програми та навчально-методичну літературу, виготовляють дидактичні матеріали, виконують усі функції класовода та керівників мистецьких колективів навчально-виховного закладу;

– організують систему роботи з національного виховання школярів та формування класного колективу;

– самостійно готують психолого-педагогічну характеристику колективу класу;

– проводять роботу із батьками учнів: виступають на батьківських зборах з питань виховання дітей у сім'ї, беруть участь у засіданнях батьківського

комітету, роботі батьківського лекторію, у пропаганді психолого-педагогічних знань серед населення; проводять родинні музично-виховні заходи;

– проводять методичну і науково-дослідну роботу;

– систематично аналізують свою практичну діяльність і досвід навчально-виховної роботи вчителів, беруть участь у роботі методичних семінарів, засіданнях методичних об'єднань вчителів музичного мистецтва, вчителів з окремих навчальних предметів, у проблемних семінарах, які проводять керівники педпрактики, збирають матеріали з теми творчих бакалаврських робіт, готують звітну документацію і методичні матеріали для кабінетів факультету, про що доповідають на підсумковій конференції (де презентують фото-та відео-документацію) [2, с. 54].

На основі актуалізації теоретичних знань і позитивного ставлення до учительської професії під час практики студенти повинні оволодівати такими вміннями та навичками:

1) діагностувати та проектувати результати навчання і виховання із урахуванням особливостей учня та колективу класу загалом;

2) визначати конкретні навчально-виховні завдання, виходячи із загальної мети національного виховання та враховуючи вікові, індивідуально-типологічні особливості учнів і психолого-педагогічні особливості колективу;

3) здійснювати перспективне та поточне планування педагогічної діяльності;

4) забезпечувати раціональне керівництво навчально-пізнавальною діяльністю учнів (ставити і реалізувати освітньо-виховні завдання, обґрунтовано обирати і застосовувати організаційні форми і методи навчання й виховання, використовувати різноманітні засоби навчання й виховання, встановлювати між-предметні зв'язки, підвищувати ефективність контролю за розвитком учнів тощо);

5) проводити мистецько-виховну роботу з учнями і спрямовувати процес виховання на формування у молодших школярів національної свідомості, рис і якостей громадянина держави Україна.

За розкладом педагогічної практики вчителі-предметники (основний інструмент, диригування, сольний спів) разом з методистом зі спеціальності

відвідують залікові уроки музичного мистецтва своїх студентів, з наступним рецензуванням та наданням методичної допомоги. Така організація роботи значно підвищує якість проведених здобувачами першого рівня вищої освіти, уроків музичного мистецтва, мистецтва та мистецько-виховних заходів, лекторіїв, мистецьких проєктів [4].

На факультеті не порушується навчально-виховний процес, згідно із розпорядженням деканату та нових навчальних планів: систематично проводяться лекційні та практичні заняття, студенти займаються самостійною роботою, системно налагоджена робота творчих колективів факультету.

Висновки. Виробнича педагогічна практика на факультеті мистецтв дає можливість студентам глибше вникати в життя загальноосвітніх шкіл міста, зокрема, базових, формує професійно-педагогічні якості майбутнього фахівця, закріплює і конкретизує теоретичні знання, розвиває пізнавальні і творчі можливості кожного здобувача першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), Галузі знань 01. Освіта / Педагогіка, зокрема.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боднар А. Д. Педагогічна практика студентів. Київ : Вища школа, 1992.
2. Задесенець М. П. Педагогическая практика студентов. Київ : Вища школа, 2017.
3. Ороновська Л.Д. Форми і методи активізації педагогічної практики студентів мистецьких спеціальностей. *Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства : матеріали і тези V Міжнар. науково-практичної конференції молодих учених та студентів* (Одеса 17–18 жовтня 2019 р.). Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2019. Т. 1. С. 77–78.
4. Падалка Г. М. Учитель, музика, діти. Київ : Музична Україна, 1982.